

Anti- pestprotocol Kindercampus Molenpark

juli 2023

1. Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
Soms humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: **"Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen."**

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hiervoor punt 6 : stappenplan
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.

2. Doel pestprotocol basisschool Kindercampus Molenpark

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

3. Preventief pestbeleid

Het klimaat van de school

Kindercampus Molenpark vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Het is voor onze school van groot belang om een vriendelijk en veilig klimaat te creëren, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

We hanteren op onze school een aantal schoolbrede gedragsafspraken. Dit zijn positief gestelde afspraken die gelden in alle klassen. De gedragsafspraken hangen zichtbaar in de school en in de klassen. Zo zorgen we voor duidelijkheid en kunnen alle medewerkers kinderen hierop aanspreken. Ook wordt er op een positieve manier aandacht besteed aan deze afspraken in de klas, bijvoorbeeld door de gedragsafspraken samen in te oefenen.

We werken met een preventieve aanpak en benaderen kinderen zoveel mogelijk positief. Leerlingen die zich niet aan de gemaakte afspraken houden spreken we daarop aan.

Afspraken in dit kader:

- Ik raak anderen alleen aan als hij/zij dat wil
- Ik ben vriendelijk en gebruik positieve woorden en geef opstekers
- Ik vertel het op een rustige manier als ik iets niet fijn vind
- Ik toon respect voor anderen
- Ik luister naar de aanwijzingen leerkracht of andere medewerkers
- Ik neem verantwoordelijkheid voor mijn eigen gedrag en ben eerlijk
- Ik gebruik/pak alleen spullen als ik daar toestemming voor heb en doe hier voorzichtig mee
- Ik houd me aan de afspraken voor zelfstandig werken en de instructie

Binnen de methode van Vreedzame School die we hebben op school, zitten veel sociaalvormende elementen. De kinderen leren hoe ze met elkaar in gesprek kunnen gaan en worden geactiveerd om zich te verdiepen in de mening van een ander.

4. Indien er toch sprake is van pestgedrag?

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar als actief mee om:

Wij werken met de No Blame methode. Dit is een oplossingsgerichte methode, die werkt vanuit een niet straffend, maar toch effectief model.

5. No Blame

Als er ondanks de inzet op het groepsproces gepest wordt in de klas, kan de leerkracht de No Blame-methode inzetten. Deze methode gaat niet op zoek naar de pesters om ze te straffen, maar is gericht op ontwikkelen van empathie voor het slachtoffer en het delen van verantwoordelijkheid voor de gevolgen.

Werkwijze no blame-methode (voor leerkrachten)

- Gesprek met slachtoffer. Doel van het gesprek is om concrete dingen te weten te komen, zoals: wat gebeurt er precies en wat betekent dat voor jou? Waar heb je last van en van wie heb je last? Wie is er niet bij betrokken? Bij wie voel jij je (relatief) veilig?
- Bespreek met het slachtoffer wat je van plan bent en vraag vertrouwen. Bespreek dit ook met de ouders van het slachtoffer. Voor hen is het vaak lastig dat de 'pesters' niet worden gestraft. Leg uit dat het doel van deze methode is dat het pesten stopt. Hier is iedereen bij gebaat.

- Maak met de informatie die je gekregen hebt van het slachtoffer een groepje leerlingen: 1 tot 3 'pester(s)' en 5 'niet-pesters' en roep deze groep bij elkaar in een leeg lokaal/aparte ruimte.
- Teruggrijpen op het begin van het jaar: 'Wij hebben afgesproken dat wij een fijne klas zouden zijn, waarin iedereen zich prettig zou voelen'. Vraag de leerlingen of zij zich prettig voelen en wat daarvoor nodig is. Vervolgens geef je aan dat een leerling zich niet prettig voelt in de klas. Ze weten dan waarschijnlijk al om wie het gaat. Wees daar ook open over. Geef aan dat je je verantwoordelijk voelt voor het welbevinden van die leerling, maar dat je hulp nodig hebt. Kunnen jullie iets bedenken om **mij** te helpen?

Als leerkracht zit je niet de hele dag bij die leerling in de klas, de medeleerlingen wel. Als één of meer leerlingen met een oordeel over de gepeste komen, parkeer je dit: 'Het zou best kunnen dat hij/zij ook iets aan zijn/haar gedrag zou kunnen veranderen. Ik wil later graag van jou persoonlijk horen wat jij daarvan vindt'. Je spreekt die leerling hier later een keer apart over. Zo voorkom je dat ze elkaar versterken in negatieve opmerkingen.

Vraag alle leerlingen van het groepje iets te bedenken wat zij zouden kunnen doen voor deze leerling, het hoeft maar heel klein te zijn. Voorbeelden: een keer meefietsen, de leerling erbij te vragen in de pauze, een keer samen huiswerk maken, groeten, enz. Nadat ze hier even over hebben nagedacht, doe je een rondje en laat je iedereen iets noemen. Geef complimenten voor alles wat ze verzonnen hebben. Schrijf de punten op en spreek af dat ze er de komende week mee aan de slag gaan. Als de pesters niets weten, mogen ze iets doen wat anderen al doen. Ze zijn waarschijnlijk al zo verbaasd dat ze niet als pester aangesproken worden, dat het pesten vanaf dat moment zal stoppen.

- Informeer na enkele dagen bij het slachtoffer hoe het gaat. Na ongeveer een week roep je het groepje weer op. Je vraagt iedere leerling individueel naar zijn ervaringen. Geef complimenten voor de acties, hoe klein ze ook zijn! Deze stap herhaal je na twee/drie weken.
- Het is belangrijk om te beseffen dat je in deze methode de leerlingen vraagt om jou als leerkracht te helpen, niet de gepeste leerling. Een goede band tussen leerkracht en leerlingen is dus een voorwaarde. Als je in het kader van groepsvorming in de klas vaker met een groepje apart gaat zitten, valt deze manier van werken niet heel erg op. Wees open als er vragen komen. Ook de leerlingen van het groepje mogen best eerlijk reageren op de vraag wat ze als groepje deden: de leerkracht helpen om er een prettige klas voor iedereen van te maken.

Herstelechtsvragen

Het doel van de maatregelen zal zijn dat pester en slachtoffer weer met elkaar door één deur kunnen. Vanuit het Herstelrecht kunnen de volgende vragen gesteld en beantwoord worden om dit doel te bereiken:

HERSTELRECHTVRAGEN		
	Deze vragen kunnen jou helpen wanneer je schade of last hebt ondervonden van het gedrag van een ander.	Als jij wordt aangesproken op je gedrag, kunnen deze vragen je helpen het probleem op een goede manier op te lossen.
1	Wat is er gebeurd?	Wat is er gebeurd?
2	Wat dacht je, toen je je realiseerde wat er was gebeurd?	Wat ging er door je hoofd toen het gebeurde?
3	Welk effect heeft de gebeurtenis op jou en anderen gehad?	Hoe denk je er nu over?
4	Wat is het meest nare voor jou van wat er gebeurd is?	Op wie heeft, wat jij gedaan hebt, invloed gehad? Op welke manier?

5	Wat moet er gebeuren om de zaken goed af te ronden en weer met elkaar verder te kunnen?	Wat moet er gebeuren om de zaken goed af te ronden en weer met elkaar verder te kunnen?
---	---	---

De essentie van herstelrecht is dat bij een conflict mensen elkaar schade berokkenen en dat wanneer de dader vanuit zijn vrije wil de behoefte en de kans krijgt die schade te herstellen, dit helend is voor de relatie en daarbij verbindend voor de school zowel als voor andere betrokkenen. Door de schade te herstellen zet de dader zijn excuus om in actie en verdient hij daarmee zijn plek terug in de gemeenschap.

Als de No-Blame methode niet werkt

As No-Blame niet werkt of een pester erdoorheen breekt, wordt de teamleider erbij betrokken. Dat was hij/zij voor die tijd misschien ook al, maar als het pesten blijft aanhouden, zijn er sterke maatregelen nodig. Deze kunnen beter door de teamleider dan door de leerkracht genomen worden.

6. Hulp aan de ouders

In de brochure 'Pesten op school, hoe ga je er mee om?' staan de volgende adviezen:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

7) Stappenplan

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de IB'er op de hoogte stellen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen.

Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. Leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden.

Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4

Gesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan.

Leerkracht overlegt met IB'er. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken.

Team wordt hiervan op de hoogte gebracht. Dit wordt ook met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan IB'er. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen.

Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1 Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in de ParnasSys in de categorie pesten. Hiervoor is een standaard format (zie na evaluatie).

2 Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.

3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig..

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, IB'er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen. Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingprocedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet.

8) Evaluatie

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt om de vier jaar geëvalueerd.

Notitie in ParnasSys 'pesten'

Beschrijf alle situaties in één notitie. De laatst voorkomende staat boven aan.

Datum:

Rol in situatie: gepeste/pester/meeloper/omstander

Korte omschrijving situatie:

Afspraken:

Besproken met ouders: ja/nee

Datum:

Rol in situatie: gepeste-pester-meeloper-omstander

Korte omschrijving situatie:

Afspraken:

Besproken met ouders: ja/nee